

Helsingin aikuissosiaalityön kuntouttavan Työtoiminnan palveluopas

Työtoiminnasta työelämään –hanke
Krista Markoff, Helsingin kaupunki

**FORUM
VIRIUM
HELSINKI**

Euroopan unionin
osarahoittama

Työtoiminnan palveluopas

Hankkeen tavoitteet

Kehitetään työtoimintaan sopiva työhönvalmennuksen malli jossa asiakasryhmät ja heidän tarpeensa on tunnistettu.

Työhönvalmennuksen malli

Kehitetään digitaalisia ratkaisuja kartoittamaan asiakkaiden digi- ja työelämätaitoja sekä tukemaan tutkintojen ja kurssien suorittamista.

Digitaaliset ratkaisut

Tuotetaan työtoimintaan kuvaus jatkopoluista sekä asiakkaan ohjauksesta eteenpäin ja viestitään tuloksista verkostoille.

Kuvaus jatkopoluista

Tausta: kuvaus jatkopoluista → palveluopas

- Hankkeessa tavoitteena oli selkeyttää työtoiminnan työllistymistä edistävää polkua. Kehittämistyön myötä ymmärrettiin, että kaikki työtoiminnan sisältö on osaltaan työllistymistä edistävää. Perinteinen polkuajattelu muuttui palveluoppaaksi.
- Aalto-yliopiston opiskelijat suorittivat hankkeella Societal Design Projektin, joka toimii pohjana palveluopasprosessille. Hankkeen tueksi ostettiin palvelumuotoilua työtoiminnan palveluoppaan ja sen sisältöjen selkeyttämiseksi sekä toteuttamiseksi.
- Kuvissa opiskelijoiden alustava kartta ja prototyyppi oppaasta

Jatkopolkukartta

Yleinen	Yleinen
1. Perusasiat kuntoon	Eläke
2. Herättely	Liikunta
3. Tuumailu	Mielenterveys
4. Toiminta	Motivaatio
UKK	Päihteet
Apuja keskusteluihin	Päivärytmi
	Rinnallakukija
	Talouden hoito
	Tuetut lomat
	Työttömän terveystarkastus

Mielenterveys

Wednesday, November 08, 2023 2:14 PM

Psyykkisen avun tarpeesta voi kertoa esimerkiksi jokin seuraavista:

- epämääräinen paha olo
- vaikeita ja vaivia tunteita
- kielteisten tunteiden runsausta
- positiivisten tunteiden vähäisyyttä
- kokemusta tunteiden puuttumisesta
- vaivia ajatuksia eri asioista, jotka jäävät kiertämään kehää
- käyttäytymistä, josta aiheutuu haittaa itselle tai muille
- vaikeuksia arjessa (esim. päiväkodissa, koulussa, työssä, vapaa-ajalla, lasten hoidossa tai lämmukaisista rutiineista selviytymisessä)
- vaikeuksia ihmissuhteissa tai ihmissuhteita koskevan kiinnostuksen puuttumista
- olet kokenut jotain vaikeaa tai elät jatkuvasti vaikeissa olosuhteissa

Mihin pitää ottaa yhteyttä, jos on...

Akuutteja mielenterveyden haasteita

1. Hätäkeskus - 112
2. Sosiaalipäivystys
3. Terveyskeskuksen tai sairaalan päivystys
4. Yksityinen terveysasema
5. Päivystyspuhelinnumero 116117
6. MIELI ry kriisipuhelin 09 2525 0111

Ei-niin-akuutteja mielenterveyden haasteita (Mistä kuntoutuja voi omatomaisesti hakea apua?)

1. Mieppi
2. MIELI ry:n keskustelujat
3. Mielenterveystalo.fi

Haluja keskustella vertaistuellisesti aiheesta

1. MIELI ry:n vertaistuelliset ryhmät
- 2.
- 3.

Mihin palveluopasta tarvitaan?

Opiskelijoiden tekemien haastatteluiden perusteella palveluun ohjaavan tahon, työtoiminnan henkilöstön ja asiakkaiden näkökulmasta nousi useita haasteita. Toistuva haaste oli, että asiakkaiden jatkopolkuja aletaan suunnitella liian myöhään.

Tarve: Asiakkaat siirtyisivät työtoiminnasta eteenpäin

Palveluun ohjaava taho

Ei riittävästi tietoa työtoiminnan palveluista

Työtoiminnan henkilöstö

Jatkopolut eivät ole selkeitä tai niille ei osata ohjata

Ohjaaminen on tiettyjen ohjaajien varassa

Asiakkaat

Ei riittäviä valmiuksia tai osaamista työelämään tai opintoihin työtoiminnan loppuessa

Oppaan tarkoituksena oli antaa vastauksia siihen millaisista toiminnoista yksilöllinen työtoiminta voi koostua

Mihin asiakkaan kysymyksiin työtoiminta vastaa?

Miten löydän mielekästä tekemistä?

Mistä saan voimavaroja arkeen?

Missä opin ja kehityn?

Minne suuntaan seuraavaksi?

Millainen työtoiminta auttaisi minua?

Teemat auttoivat jäsentämään palvelut asiakaslähtöisesti

Asiakkaan tavoitekompassi auttaa valitsemaan sopivia palveluita

Asiakkaan tavoitekompassia voi hyödyntää yhdessä asiakkaan kanssa eri vaiheissa työtoimintaa. Kompassi voi toimia asiakkaan oman pohdinnan ja itsearvioinnin tukena. On tyypillistä ja jopa toivottavaa, että asiakkaan tavoitteet muuttuvat työtoiminnan aikana.

Kompassin osa-alueet toimivat suuntaa-antavasti palveluiden valinnassa, mutta toisaalta auttavat hahmottamaan ja kertomaan asiakkaalle miksi tietty palvelu on tärkeä osa työtoimintaa.

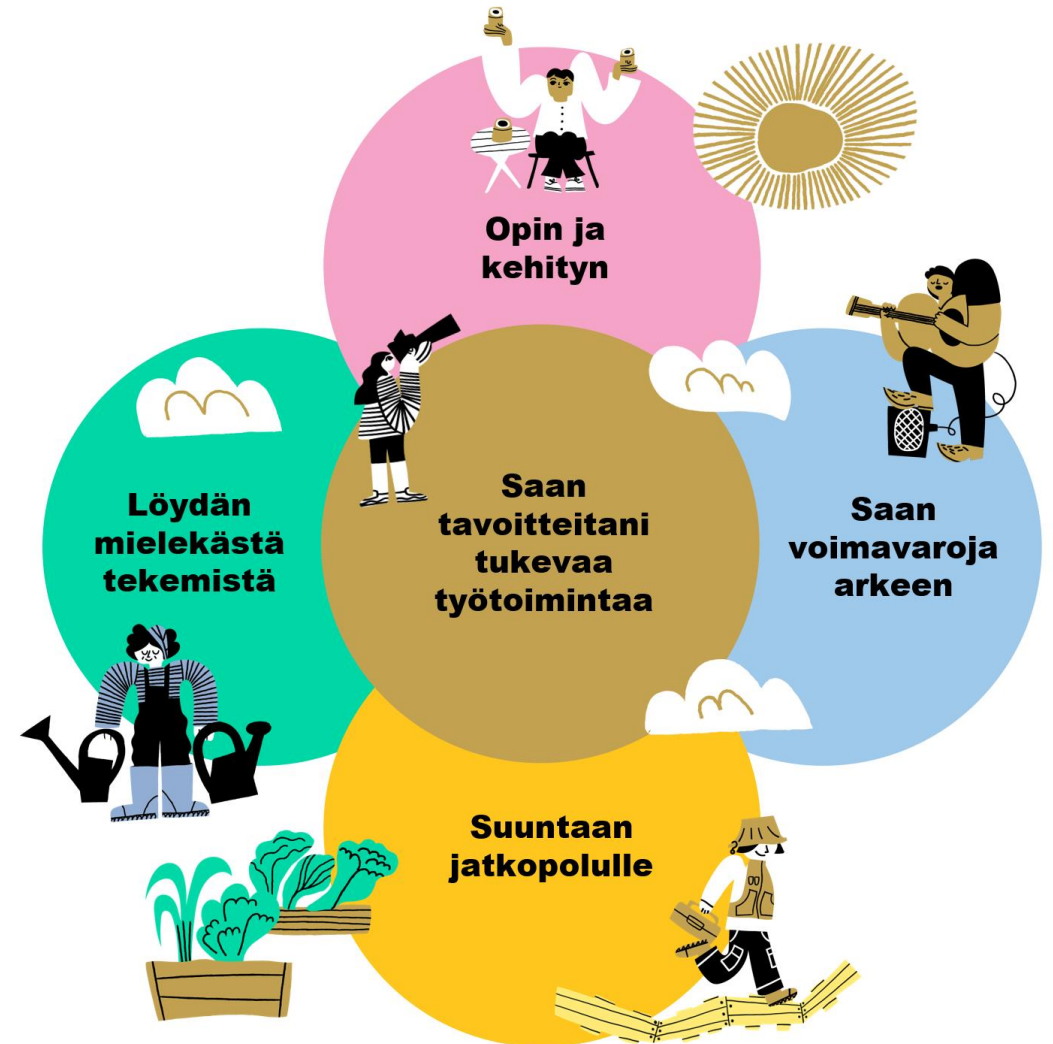
Kaikki irti työtoiminnasta – *Saan tavoitteitani tukevaa työtoimintaa*

Työtoiminta ryhmissä – *Löydän mielekästä tekemistä*

Kurssit ja kokeilut – *Opin ja kehityn*

Voimavarat ja hyvinvointi – *Saan voimavaroja arkeen*

Eväitä ja tukea jatkopolulle – *Suuntaan jatkopolulle*

Jäsentelimme palvelut Työtoiminnan palveluoppaaseen Asiakkaan tavoitekompassin mukaan

Helsinki

The screenshot shows a Microsoft 365 intranet page for Helsinki. The page title is 'Nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö'. The breadcrumb trail is: Sotepalvelut > Nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö > Työllistymisen tuki ja sosiaalinen kuntoutus. The main content area features a green header with a white wave pattern and an illustration of a person sitting at a desk with a computer, a white dove, and a stork. Below the header is the section 'Työtoiminnan palveluopas' with a sub-header 'Työtoiminnan palveluopas' and a date 'Julkaistu 11.9.2024'. The text describes the service as intended for all professionals working with clients before and during rehabilitation. It lists related topics: 'Työtoimintaryhmät', 'Työtoiminta osana monialaista palvelua', 'Kuntouttava työtoiminta', and 'Ohjaus kuntouttavaan työtoimintaan nuorten ja aikuisten sosiaalityöstä'. A section titled 'Kaikki irti työtoiminnasta' explains that the service is organized to help clients join groups and receive support. It includes an illustration of a person with a target and a sun, with the text 'Saan tavoitteitani tukevaa työtoimintaa'. The 'Palvelut' section lists 'Yksilöohjaus', 'Infot', and 'Vertaistuki'.

Helsinki Microsoft 365 Hae tästä sivustosta

Sotepalvelut Meillä töissä Palvelut ja tuki Johtaminen Organisaatio Toimintamallit Työkalut Muut intrat

Sotepe Nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö Alueyksiköt Jalkihuolto Maahan muuttaneiden erityispalvelut Opiskeluterveydenhuolto Työllistymisen tuki ja sosiaalinen kuntoutus None

A^h Syventävä lukuohjelma Jaa

Työtoiminnan palveluopas

Julkaistu 11.9.2024

Palveluopas on tarkoitettu kaikille ammattilaisille, jotka työskentelevät asiakkaan kanssa ennen kuntouttavaa työtoimintaa, sen aikana tai sen päättyessä. Opas kokoaa yhteen Stadin sotepalveluopas tarjoannon, jotta asiakkaalle soveltuvien palveluiden tarjoaminen ja niistä asiakkaalle kertominen olisi sujuvaa ja oikea-aikaista. Työtoimintaan osallistuminen parantaa asiakkaan toimintakykyä, vahvistaa elämän- ja arjenhallintaa ja ehkäisee syrjäytymistä.

Työtoiminnan palvelut on jaettu viiteen kategoriaan sen perusteella millaisiin asiakkaan tavoitteisiin ne liittyvät. Asiakkaan tavoitekompassi ja palvelupolku ovat sivun lopussa, ja auttavat hahmottamaan kategorisointia.

Työtoimintaryhmät

Työtoiminta osana monialaista palvelua

Aiheeseen liittyvää

Kuntouttava työtoiminta

Ohjaus kuntouttavaan työtoimintaan nuorten ja aikuisten sosiaalityöstä

^ Kaikki irti työtoiminnasta

Työtoiminnassa järjestettävä toiminta ja tuki auttaa asiakasta pääsemään osaksi ryhmää riippumatta siitä, millaiset lähtökohdat hänellä on. Palveluoppaan avulla voidaan löytää asiakkaan tavoitteita tukevaa tekemistä, ohjausta ja tukea työtoiminnan aikana. Eri mahdollisuuksia on paljon ja tekemistä kannattaa pohtia asiakkaan kiinnostuksen mukaan työtoiminnan eri vaiheissa itsenäisesti sekä yhdessä ohjaavan tahon ja työtoimintapaikan kanssa.

Saan tavoitteitani tukevaa työtoimintaa

Palvelut

Yksilöohjaus

Infot

Vertaistuki

Palveluiden kokonaisuus hahmottuu yhdellä skrollauksella

Helsinki

saan voimavaroja arkeen

^ Kurssit ja kokeilut

Työtoiminnan kursseilla ja koulutuksissa jokaisella on mahdollisuus oppia tärkeitä taitoja, joita tarvitaan nykyajan työelämässä, opiskeluissa ja arjessa. Asiakasta voi kannustaa vahvistamaan nykyistä osaamista tai rohkaista kokeilemaan jotain täysin uutta. Miten olisi suomen kielen vahvistaminen, luovuus työelämävahuudeksi tai työelämän perusdigitaalitojen kartuttaminen?

sitoudun ja innostun työtoiminnassa
opin ja kehityn

Opin ja kehityn

^ Voimavarat ja hyvinvointi

Tasapainoinen arki vaatii omien voimavarojen tunnistamista ja hyvinvoinnista huolehtimista. Työtoiminnan asiakkaille on tarjolla paljon voimavaroja ja hyvinvointia tukevaa toimintaa ja mukaan pääsee helposti aina halutessaan.

sitoudun ja innostun työtoiminnassa
saan voimavaroja arkeen
opin ja kehityn
suuntaan jatkopolulle

Saan voimavaroja arkeen

^ Eväitä ja tukea jatkopolulle

Toisinaan työtoimintaan hakeutunut henkilö on kuin tienrysteyksessä, vailla suuntaa. Tällöin tavoitteena on jatkosuunnitelmien selvittäminen. Vastuu jatkopolukujen suunnittelussa ja päivityksessä on palveluun ohjaavalla taholla. Työtoiminnassa tehdään asiakkaan jatkopolkua tukeva jaksosuunnitelma.

sitoudun ja innostun työtoiminnassa
saan voimavaroja arkeen
opin ja kehityn
suuntaan jatkopolulle

Suuntaan jatkopolulle

> Osaamisen tunnistaminen

> Tutkinnon osien suorittaminen

Palvelut

> Suomen kielen opiskelu

> Digikurssit

> Lyhyt- ja korttikoulutukset

> Luovuus ja luonto

Palvelut

> Liikunta ja liikkumista edistävä toiminta

> Luontolähtöinen toiminta

> Taide ja kulttuuri

> Mielenterveyden ja päihteettömyyden tukeminen

Palvelut

> Oman jatkopolun suunnittelu

Asiakkaan tavoitekompassi auttaa valitsemaan sopivia palveluita

- Käytetään yhdessä asiakkaan kanssa
- Oman pohdinnan ja itsearviointin tukena
- Antaa suuntaa valinnoille
- Auttaa kertomaan miksi tietty palvelu on tärkeä

Helsinki

^ Kaikki irti työtoiminnasta

Työtoiminnassa järjestettävä toiminta ja tuki auttaa asiakasta pääsemään osaksi ryhmää riippumatta siitä, millaiset lähtökohdat hänellä on. Palveluoppaan avulla voidaan löytää asiakkaan tavoitteita tukevaa tekemistä, ohjausta ja tukea työtoiminnan aikana. Eri mahdollisuuksia on paljon ja tekemistä kannattaa pohtia asiakkaan kiinnostuksen mukaan työtoiminnan eri vaiheissa itsenäisesti sekä yhdessä ohjaavan tahon ja työtoimintapaikan kanssa.

sitouden ja innostun työtoiminnassa
saan voimavaroja arkeen

Palvelut

> Yksilöohjaus

> Infot

> Vertaistuki

> Asiakasosallisuus

^ Työtoiminta ryhmässä

Työtoiminnassa tehdään eri alojen työtehtäviä ohjatusti. Omassa ryhmässä asiakas saa perehdytyksen työtehtäviin sekä henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Jokainen työtoimintaan tuleva pääsee osaksi työyhteisöä, johon on tervetullut omalla itsenään. Useimmissa ryhmässä työtehtävät voidaan valita siten, että fyysiset rajoitteet eivät ole este. Valitkaa asiakasta kiinnostava ala ja katsokaa tarkemmat tiedot ryhmän kuvauksesta.

sitouden ja innostun työtoiminnassa
saan voimavaroja arkeen

Palvelut

> Työtoimintaryhmät

> Esityötoiminta

> Perehdytys

> Osaamisen tunnistaminen

> Tutkinnon osien suorittaminen

^ Kurssit ja kokeilut

Työtoiminnan kursseilla ja koulutuksissa jokaisella on mahdollisuus oppia tärkeitä taitoja, jota tarvitaan nykyajan työelämässä, opiskelemaan ja arjessa. Asiakasta voi kannustaa vahvistamaan nykyistä osaamista tai rohkaista kokeilemaan jotain täysin uutta. Miten olisi suomen kielen vahvistaminen, luovaus työelämävähyydeksi tai työelämän perusdigitaitojen kartuttaminen?

sitouden ja innostun työtoiminnassa
opin ja kehityn

Palvelut

> Suomen kielen opiskelu

> Digikurssit

> Lyhyt- ja korttikoulutukset

> Luovuus ja luonto

^ Voimavarat ja hyvinvointi

Tasapainoinen arki vaatii omien voimavarojen tunnistamista ja hyvinvoinnista huolehtimista. Työtoiminnan asiakkaille on tarjolla paljon voimavaroja ja hyvinvointia tukevaa toimintaa ja mukaan pääsee helposti aina halutessaan.

sitouden ja innostun työtoiminnassa
saan voimavaroja arkeen
opin ja kehityn
suuntaan jatkopolulle

Palvelut

> Liikunta ja liikunnista edistävää toimintaa

> Luontolähtöinen toiminta

> Taide ja kulttuuri

> Mielenrenteyden ja päättömyyden tukeminen

^ Eväitä ja tukea jatkopolulle

Toisinaan työtoimintaan hakeutunut henkilö on kuin tienristeyksessä, vailla suuntaa. Tällöin tavoitteena on jatkosuunnitelmiensa selvittäminen. Vastuu jatkopolun suunnittelusta ja päivityksestä on palveluum ohjaavalla taholla. Työtoiminnassa tehdään asiakkaan jatkopolkua tukeva jaksosuunnitelma.

sitouden ja innostun työtoiminnassa
saan voimavaroja arkeen
opin ja kehityn
suuntaan jatkopolulle

Palvelut

> Oman jatkopolun suunnittelu

Stadin soten työtoiminnan palveluopas

Työtoiminnan palveluopas

Julkaistu 17.9.2024

Palveluopas on tarkoitettu kaikille ammattilaisille, jotka työskentelevät asiakkaan kanssa ennen kuntouttavaa työtoimintaa, sen aikana tai sen päättyessä. Opas kokoaa yhteen Stadin soten työtoiminnan tarjonnan, jotta asiakkaalle soveltuvien palveluiden tarjoaminen ja niistä asiakkaalle kertominen olisi sujuvaa ja oikea-aikaista. Työtoimintaan osallistuminen parantaa asiakkaan toimintakykyä, edistää hyvinvointia ja terveyttä, vahvistaa elämän- ja arjenhallintaa ja ehkäisee syrjäytymistä.

Työtoiminnan palvelut on jaettu viiteen kategoriaan sen perusteella millaisiin asiakkaan tavoitteisiin ne liittyvät. Asiakkaan tavoitekompassi ja palvelupolku ovat sivun lopussa, ja auttavat hahmottamaan kategorisointia.

[Palveluopas](#)

> Työtoimintaryhmät

> Työtoiminta osana monialaista palvelua

Aiheeseen liittyvää

> Työtoiminta (intra)

Ohjaus kuntouttavaan työtoimintaan nuorten ja aikuisten sosiaalityöstä

✓ Kaikki irti työtoiminnasta

^ Työtoiminta ryhmissä

Työtoiminnassa tehdään eri alojen työtehtäviä ohjatusti. Omassa ryhmässä asiakas saa perehdytyksen työtehtäviin sekä henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Jokainen työtoimintaan tuleva pääsee osaksi työyhteisöä, johon on tervetullut omana itsenään. Useimmissa ryhmissä työtehtävät voidaan valita siten, että fyysiset rajoitteet eivät ole este. Valitkaa asiakasta kiinnostava ala ja katsokaa tarkemmat tiedot ryhmän kuvauksesta.

sitoudun ja innostun työtoiminnassa
saan voimavaroja arkeen

Palvelut

> Työtoimintaryhmät

> Etätyötoiminta

> Perehdytys

> Osaamisen tunnistaminen

> Tutkinnon osien suorittaminen

✓ Kurssit ja kokeilut

✓ Voimavarat ja hyvinvointi

✓ Eväitä ja tukea jatkopolulle

Työtoimintaryhmät

Julkaistu 17.9.2024

Työtoiminnassa on mahdollisuus päivittää osaamistaan, vahvistaa työelämävalmiuksiaan tai yleistä toimintakykyään perinteisillä käsityöpajoilla tai työelämälähtöisillä osastoilla oman kiinnostuksen mukaan.

Asiakkaita voi ohjata asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaan mihin tahansa ryhmään. Ohjauksessa kannattaa huomioida se, että ryhmät eroavat jonkin verran siinä, miten työelämälähtöisiä ne ovat. Osa ryhmistä soveltuu paremmin asiakkaille, jotka tarvitsevat enemmän tukea ja pidemmän ajan kuntoutumiseen. Osa taas tukee työllistymistä avoimille työmarkkinoille jo lähitulevaisuudessa.

Lisäksi taulukkoon on koottu keskeisimpiä tekijöitä, mitkä saattavat vaikuttaa ryhmän valintaan. Osassa ryhmistä tehtävistä suoriutuminen edellyttää riittävää suomen kielen taitoa. Näissä ryhmissä tärkeää on erityisesti ohjeiden ymmärtäminen, jotta työturvallisuus ei vaarannu. Riittävä fyysinen kunto tarkoittaa sitä, että työ on jossain määrin fyysistä. Katso myös muuta huomioitavaa kohdan tarkennukset ryhmäkohtaisesti, mitkä saattavat vaikuttaa ryhmän valintaan.

← [Työtoiminnan palveluopas](#)

Työtoimintapaikat kartalla

> [Työtoiminnan palvelukartta \(linkki vie ulkoiseen palveluun\)](#)

^ Luonnon ja ympäristön huolto

Eri puolella kaupunkia toimivissa luonto- ja ympäristöryhmissä pääsee harjoittamaan taitoja ympäristön- ja metsänhoidon parissa. Työtoiminta ulkoilmassa tarjoaa merkityksellisen tekemisen lisäksi hyvinvointivaikutuksia. Luonnossa oleilu rauhoittaa, lievittää stressiä ja kohottaa mielialaa.

Esimerkkejä tehtävistä:

- Nurmikoiden hoito ja heinän niitto
- Lumityöt talvisin
- Metsänhoito ja harvennus
- Purojen ja vesistöjen kunnossapito
- Ympäristötiedon oppiminen ja opastaminen.
- Vieraslajien poistaminen
- Lehtien kerääminen ja haravointi syksyisin.
- Puistojen ja viheralueiden puhtaanapito
- Lehtipuhaltimen käyttö ja pensaiden leikkaus

Työtoiminta luontolähtöisten tehtävien parissa tarjoaa monipuolisia hyvinvointivaikutuksia. Luonnossa pääsee nauttimaan raikkaasta ilmasta ja hoitamaan yhteistä kaupunkiluontoa. Osassa luonto- ja ympäristöryhmiä työtoimintapäivät alkavat tyypillisesti jo klo 7-8 aikaan aamulla.

Luonnossa oleilu edistää sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia. Lisäksi ympäristökasvatuksen kautta saatua tietoa ja ymmärrystä voidaan hyödyntää omassa elämässä ja samalla edistää kestävämpää tulevaisuutta. Luonto- ja ympäristöryhmien työtoimintaan osallistuminen lisää työelämävalmiuksia.

1* Ryhmässä on helppo aloittaa matalalla kynnyksellä vaikka olisi ollut pitkään pois työelämästä. Tavoitteena edistää sosiaalista osallisuutta.

2* Ryhmä edistää työelämäosallisuutta ja valmistaa omatoimiseen työskentelyyn, mutta ei vielä edellytä työelämävalmiuksia.

3* Työelämälähtöinen ryhmä. Työllistyminen avoimille työmarkkinoille on mahdollista lähitulevaisuudessa.

✓ Luonnon ja ympäristön huolto

✓ Kädentaidot

✓ Tuotanto: puu / pintakäsittely / tekstiili

✓ Kierrätys- ja logistiikkapalvelut sekä myynti

✓ Digitaaliset palvelut

✓ Rakennusten ja kiinteistöjen hoito ⇄

✓ Ruoka- ja puhtauspalvelut

✓ Kotihoidon tuki

Luonto- ja ympäristöryhmät	Ryhmän tehtävät	Sijainti	Yhteyshenkilö	1	2	3	Muuta huomioitavaa
Ogeli	Annalan kartanon piha-alueiden huolto ja ylläpito, heinän niitto. Tammimetsän hoitotyöt, niittotyöt Pukinmäen kartanon alueella. Purojen hoitotyö koko Helsingin pienvesialueella. Luontolähtöinen toiminta, vieraslajien poisto ja ympäristönhoito.	Oulunkylä	Lari Tairo 050 4280155	x	x	x	<ul style="list-style-type: none">• Edellytetään kohtuullista liikuntakykyä, kävelyä, nostelua• Suomen kielen taito• Liikkuva työ
Munkka/ Sibbe	Seurasaaressa ulkoalueiden puhtaanapito, grillipaikan puuhoito ja polttopuiden teko. Nurmikon leikkaus, haravointi ja siimaus. Runkovesojen poisto, pienkoneiden huolto, roska-astioiden kunnostus. Luontolähtöinen toiminta,	Tali, Munkkiniemi	Juho Saari 0500 706246	x	x	x	<ul style="list-style-type: none">• Edellytetään kohtuullista liikuntakykyä, kävelyä, nostelua• Suomen kielen taito• Liikkuva työ

Palveluopas on Helsingin kaupungin Intra-sivulla kaupungin työntekijöiden käytettävissä.

Sisältöjä tarkennetaan ja kehitys jatkuu.

Tavoitteena on, että kaikki ohjaamista helpottava tieto löytyisi jatkossa palveluoppaasta ja, että asiakkaille saadaan tulevaisuudessa oma räätälöity versio

Lisäksi: Opas esiteltiin kaupungin Nuorten palveluiden ja aikuissosiaalityön johtoryhmälle, joka kehui oppaan toteutusta ja näki siinä käyttömahdollisuuksia myös muissa palveluissa. Lisäksi kaupungin Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viestintä aikoo käyttää opasta esimerkkinä hyvästä ja selkeästä toteutuksesta. Opasta on hyödynnetty myös Kestävän kasvun hankkeessa kehitetyn Hyvinvointia ja terveyttä edistävän palveluohjauksen työpöydän kehittämisessä.

